

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

**E
NACRT**

**ZAKON
O ZAŠTITI ZDRAVLJA STANOVNIŠTVA OD DUVANSKIH I
OSTALIH PROIZVODA ZA PUŠENJE**

Banja Luka, juni 2025. godine

ZAKON O ZAŠTITI ZDRAVLJA STANOVNIŠTVA OD DUVANSKIH I OSTALIH PROIZVODA ZA PUŠENJE

GLAVA I OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se osnivanje Komisije za kontrolu duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje u Republici Srpskoj, mjere za zabranu i ograničenje upotrebe duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje, laboratorijsko ispitivanje i izvještavanje, pakovanje i označavanje sastava duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje, zabrana njihovog reklamiranja, promocije i sponzorisanja, sprečavanje pristupa maloljetnih lica tim proizvodima i druge mjere od značaja za zaštitu zdravlja stanovništva od duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje i nadzor nad sprovođenjem ovog zakona.

Definicije

Član 2.

(1) Pojmovi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) duvan je kultivisana biljka vrste *Nicotiana tabacum L* u svim oblicima i stepenima uzgoja i u svim fazama obrade i pakovanja koji ne služi krajnjoj potrošnji (neobrađeni duvan),
- 2) duvan za samostalno motanje – rezani duvan je duvan koji je rezan ili na drugi način usitnjen, iskidan ili presovan u blokove i koji se može upotrebljavati za izradu cigareta koju izrađuju sami potrošači za vlastitu upotrebu,
- 3) duvan za oralnu upotrebu (snus) je svaki duvanski proizvod za oralnu upotrebu, osim onog namijenjenog za šmrkanje ili žvakanje, izrađen u potpunosti ili dijelom od duvana, u obliku praha ili čestica ili u bilo kakvoj kombinaciji tih oblika, posebno one u vrećicama ili u poroznim vrećicama,
- 4) duvan za lulu je duvan koji se može upotrebljavati putem postupka izgaranja i koji je namijenjen isključivo za korišćenje u luli,
- 5) duvan za vodenu lulu je duvanski proizvod koji se može konzumirati putem vodene lule i u smislu ovog zakona smatra se duvanskim proizvodom za pušenje,
- 6) duvan za žvakanje je bezdimni duvanski proizvod posebno namijenjen za žvakanje,
- 7) duvan za šmrkanje (burmut) je bezdimni duvanski proizvod koji se može upotrebljavati putem nosa,
- 8) duvanski proizvodi su proizvodi koji su potpuno ili djelimično napravljeni od duvana, koji jeste ili nije genetski modifikovan (GMO) i mogu se upotrebljavati putem pušenja, ušmrkavanja, žvakanja ili na bilo koji drugi način,
- 9) duvanski proizvod za pušenje je duvanski proizvod, osim bezdimnog duvanskog proizvoda,
- 10) cigareta je smotuljak duvana sa vanjskim omotom od papira koji se konzumira putem postupka izgaranja,

- 11) cigara je smotuljak duvana sa vanjskim omotom od prirodnog duvana, teži od tri grama, a konzumira se postupkom izgaranja,
- 12) cigarilos je manja vrsta cigare najveće težine do tri grama po komadu,
- 13) bezdimni duvanski proizvod je duvanski proizvod čija upotreba ne uključuje postupak izgaranja, uključujući duvan za žvakanje, duvan za šmrkanje i duvan za oralnu upotrebu,
- 14) novi duvanski proizvod je duvanski proizvod koji ne pripada ni jednoj od sljedećih kategorija: cigarete, duvan za samostalno motanje, duvan za lule, duvan za vodene lule, cigare, cigarilos, duvan za žvakanje, duvan za šmrkanje ili duvan za oralnu potrošnju i stavljen je u prodaju nakon stupanja na snagu ovog zakona,
- 15) grijani duvanski proizvod je novi duvanski proizvod koji se zagrijava kako bi se proizvele emisije koje sadržavaju nikotin i druge hemikalije koje korisnik zatim udiše i koji je, zavisno od njegovih svojstava, bezdimni duvanski proizvod ili duvanski proizvod za pušenje,
- 16) ostali proizvodi za pušenje su biljni proizvod za pušenje, elektronska cigareta i posuda za ponovno punjenje,
- 17) biljni proizvod za pušenje je proizvod na bazi trave, voća i drugih biljaka koji ne sadrži duvan, a može se konzumirati putem postupka izgaranja,
- 18) vodena lula (nargila, hokaah, šiša) je naprava za pušenje kod koje dim prolazi kroz posudu sa vodom i hladi se prije udisanja kroz savitljivo crijevo,
- 19) elektronska cigareta označava proizvod koji se može koristiti za konzumaciju pare koja sadrži nikotin ili drugi biljni proizvod za pušenje, putem usnika, kao i bilo kog sastavnog dijela tog proizvoda, uključujući uložak, posudu za ponovno punjenje i uređaj bez uložka ili posude, a može biti potrošna ili ponovo punjiva putem posude za ponovno punjenje ili uložaka za jednokratnu upotrebu,
- 20) posuda za ponovno punjenje je posuda koja sadrži tekućinu sa nikotinom ili drugim biljnim proizvodom za pušenje, a može se koristiti za ponovno punjenje elektronske cigarete,
- 21) elektronski uređaj za zagrijavanje duvanskih proizvoda je svaki uređaj koji se koristi za konzumaciju grijanog duvanskog proizvoda,
- 22) nikotinske vrećice su proizvodi koji ne sadrže duvan i služe za jednokratnu upotrebu, sadrže nikotin ili jedinjenja nikotina i druge sastojke upakovane u vrećice ili porozne vrećice i isključivo su namijenjeni za oralnu upotrebu,
- 23) pušenje je radnja koja označava upotrebu duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje, bez obzira na to da li je duvanski dim ispušten sagorijevanjem na aktivan ili pasivan način, ili se emisijom otpuštaju materije u procesu upotrebe bezdimnih duvanskih i ostalih proizvoda,
- 24) duvanski dim je dim koji se oslobađa iz zapaljenog duvanskog proizvoda za pušenje i dim koji se oslobađa iz pluća prilikom pušenja,
- 25) katran je suvi, bezvodni, beznikotinski kondenzat dima,
- 26) nikotin je glavni alkaloid duvana,
- 27) emisija podrazumijeva materije koje se otpuštaju prilikom namjenske upotrebe duvana, duvanskih i ostalih proizvoda namijenjenih za pušenje, kao što su materije iz duvanskog dima ili materije koje se otpuštaju u procesu upotrebe bezdimnih duvanskih i ostalih proizvoda,
- 28) sastojak je duvan, aditiv, kao i svaka materija ili element prisutan u finalnom duvanskom proizvodu i ostalom proizvodu za pušenje uključujući papir, filter, tintu, kapsule i ljepilo,
- 29) aditiv je materija, osim duvana, koja je dodana duvanskom proizvodu, pojedinačnom ili bilo kakvom vanjskom pakovanju,
- 30) aroma je aditiv koji proizvodi miris i/ili ukus,

- 31) maksimalni nivo emisije je maksimalni sadržaj ili emisija, uključujući nulu, materije u duvanskom proizvodu mjerene u miligramima,
- 32) toksičnost je stepen do koje materija može uzrokovati štetne učinke na ljudski organizam, uključujući efekte koji se javljaju tokom vremena, obično kroz ponovljeno ili kontinuirano konzumiranje ili izlaganje,
- 33) pojedinačno pakovanje je najmanje samostalno pakovanje duvanskog ili ostalih proizvoda za pušenje koje se stavlja u prodaju,
- 34) vanjsko pakovanje je bilo koje pakovanje u kojem su duvanski proizvodi ili ostali proizvodi za pušenje stavljeni u prodaju i koje obuhvata jednu ili više zapakovanih jedinica, pri čemu se prozirni omoti ne smatraju vanjskim pakovanjem,
- 35) zdravstveno upozorenje je upozorenje koje ukazuje na štetna dejstva proizvoda po život i zdravlje ljudi ili na druge štetne posljedice njegove upotrebe, a obuhvata: tekstualna upozorenja, kombinovana zdravstvena upozorenja, opšta upozorenja i informativne poruke, u skladu sa ovim zakonom,
- 36) kombinovano zdravstveno upozorenje je zdravstveno upozorenje koje se sastoji od kombinacije teksta upozorenja i fotografije ili ilustracija koje mu pripadaju,
- 37) reklamiranje i promocija duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje je svaki oblik komercijalne komunikacije s ciljem direktnog ili indirektnog efekta davanja publiciteta ili drugog načina promovisanja duvanskih proizvoda, te obuhvata i reklamiranje drugih proizvoda ako oni svojim izgledom, logotipom i namjenom podstiču upotrebu duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje, kao i isticanje naziva proizvođača duvanskih proizvoda,
- 38) prikazivanje javnih ličnosti (političkih, kulturnih, sportskih, muzičkih i drugih) uživo, putem televizije, fotografija i drugih sredstava informisanja ako se u njihovoj pozadini ili blizini nalazi duvan i duvanski proizvodi,
- 39) direktna promocija duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje je nuđenje i davanje bonusa, premija, popusta na kupovinu, prava na učešće u bilo kojoj igri, takmičenju ili događaju koji se direktno ili indirektno odnosi na duvan, duvanske i ostale proizvode za pušenje, te promocija pojedinačnog pakovanja duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje na prodajnim mjestima na način da su ti proizvodi istaknuti na posebnim svijetlećim podlogama i u svijetlećim okvirima sa naznakom logotipa proizvođača duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje,
- 40) indirektna promocija duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje je organizacija događaja na kojima se ističu naziv, logotip ili druge vizuelne karakteristike koje podsjećaju na pojedine duvanske i ostale proizvode za pušenje, prikazivanje logotipa i drugih znakova za označavanje tih proizvoda na predmetima koji u smislu ovog zakona nisu duvanski i ostali proizvodi za pušenje i besplatna ponuda ili druga ponuda duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje,
- 41) direktno ili indirektno sponzorisanje je svaki oblik javnog ili privatnog doprinosa u novcu, robu ili uslugama bilo kom događaju, aktivnosti, instituciji, ustanovi, organizaciji ili pojedincu, sa ciljem direktne ili indirektno promocije duvana, duvanskog ili ostalih proizvoda za pušenje,
- 42) javni zatvoreni prostor je svaki prostor koji ima krov ili tavanicu (pokretnu ili nepokretnu) i potpuno zatvoreno više od polovine površine pripadajućih strana, koji je javno dostupan i namijenjen individualnom ili zajedničkom korišćenju bez obzira na pravo vlasništva ili pravo pristupa,
- 43) mjesto rada je svaki prostor koji služi za obavljanje poslova i može biti natkriven, polunatkriven, u potpunosti ili djelimično ograđen, bez obzira na vrstu materijala od kog je sagrađen, kao i svaki povezani i drugi pripadajući javni zatvoreni prostor (hodnici, liftovi, stepenice, zajednički prostori, toaleti i sl.).

(2) Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba pola.

GLAVA II

ZAŠTITA STANOVNIŠTVA OD IZLAGANJA DUVANSKOM DIMU

Komisija za kontrolu duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje u Republici Srpskoj

Član 3.

(1) Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada), na prijedlog Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite (u daljem tekstu: Ministarstvo), rješenjem imenuje Komisiju za kontrolu duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Komisija).

(2) Komisiju iz stava 1. ovog člana čini devet članova, uključujući i predsjednika Komisije i predstavnike:

- 1) Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite (dva člana),
- 2) Ministarstva prosvjete i kulture,
- 3) Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede,
- 4) Ministarstva trgovine i turizma,
- 5) Ministarstva privrede i preduzetništva,
- 6) Ministarstva finansija,
- 7) Javne zdravstvene ustanove Institut za javno zdravstvo (u daljem tekstu: Institut) i
- 8) Republičke uprave za inspeksijske poslove.

(3) Mandat članova Komisije traje pet godina, a isti članovi Komisije mogu biti ponovo birani u naredni saziv.

(4) Komisija obavlja sljedeće poslove:

- 1) prati realizaciju planskih dokumenata,
- 2) vrši analizu i objavu podataka u skladu sa ovim zakonom,
- 3) u saradnji sa Institutom prati učestalost pušenja, te priprema izvještaje o učestalosti pušenja i rezultatima promotivnih i preventivnih programa,
- 4) u saradnji sa nadležnim javnim institucijama i ustanovama sprovodi aktivnosti čiji je cilj smanjenje ponude i potražnje duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje i programe odvikavanja od pušenja,
- 5) u saradnji sa nadležnim organima izrađuje publikaciju čiji je cilj promocija zdravog načina života,
- 6) u saradnji sa nadležnim organima donosi program odvikavanja od pušenja,
- 7) sarađuje sa međunarodnim organizacijama koje prate problematiku kontrole duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje,
- 8) sarađuje sa nadležnim organima i udruženjima građana,
- 9) podnosi godišnji izvještaj o radu za prošlu godinu Vladi, najkasnije do 30. septembra tekuće godine,
- 10) obavlja i ostale poslove iz oblasti zaštite zdravlja stanovništva od duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje, u skladu sa ovim zakonom.

(5) Komisija za svoj rad odgovara Vladi.

(6) Komisija donosi Poslovnik o radu.

(7) Administrativne poslove za Komisiju obavlja Institut.

(8) Članu Komisije iz stava 1. ovog člana pripada naknada koja se isplaćuje iz budžeta Republike Srpske, koja ne može da bude veća od polovine prosječne neto plate u Republici

Srpskoj (u daljem tekstu: Republika) za prethodnu godinu i koja se utvrđuje rješenjem o imenovanju Komisije.

Proizvođač i uvoznik

Član 4.

(1) Proizvođač je preduzetnik ili pravno lice koje proizvodi, doraduje, prerađuje ili sastavlja od više proizvoda novi proizvod ili ima dizajniran ili proizveden proizvod i trguje njime pod svojim poslovnim imenom, nazivom, zaštitnim znakom ili drugom prepoznatljivom oznakom, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast trgovine.

(2) Uvoznik duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje je preduzetnik ili pravno lice koje duvan, duvanske i ostale proizvode za pušenje uvozi u Bosnu i Hercegovinu i prodaje u Republici, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast trgovine.

(3) Naručilac reklamiranja, promovisanja i sponzorisanja je proizvođač, odnosno uvoznik duvana, duvanskog i ostalih proizvoda za pušenje, kao i lica koja djeluju u njihovo ime ili za njihov račun.

(4) Industrijom duvana smatraju se proizvođači, uvoznici i trgovci na veliko duvanom, duvanskim i ostalim proizvodima za pušenje, kao i lica koja djeluju u njihovo ime ili za njihov račun.

Zabrana pušenja u zatvorenim javnim prostorima

Član 5.

Zabranjeno je pušenje duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje u sljedećim zatvorenim javnim prostorima:

- 1) zajednički prostori u stambenim zgradama,
- 2) svi prostori u objektima u kojima su smještene javne institucije, ustanove i preduzeća,
- 3) svi prostori u objektima u kojima se obavlja privredna i druga djelatnost,
- 4) svi prostori u objektima u kojima se obavljaju djelatnosti iz oblasti zdravstva i socijalne zaštite,
- 5) svi prostori u objektima u kojima se obavljaju djelatnosti vaspitanja i obrazovanja, sporta i rekreacije, kulture, umjetnosti i nauke,
- 6) svi prostori u objektima u kojima se obavljaju djelatnosti ugostiteljstva i turizma, prodajni objekti u kojima se obavlja djelatnost trgovine, prostori iz oblasti igara na sreću, javni toaleti, javne garaže,
- 7) prostori za sajmove i izložbe,
- 8) vozila javnog prevoza, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast saobraćaja i službena vozila,
- 9) prostori vjerskog, političkog i građanskog okupljanja, dvorane i druge prostorije u kojima se vrše javna okupljanja, javne priredbe i drugi javni skupovi, kulturne i sportske manifestacije, takmičenja, rekreativne ili zabavne aktivnosti.

Obezbjedenje sprovođenja zabrane pušenja

Član 6.

(1) Pravno lice, preduzetnik i fizičko lice koji su korisnici prostora u kojem je zabranjeno pušenje (u daljem tekstu: korisnik prostora) obavezni su da obezbijede sprovođenje zabrane pušenja iz člana 5. ovog zakona.

(2) U zatvorenim prostorima u kojima je zabranjeno pušenje moraju biti vidno postavljene oznake o zabrani pušenja, koje se sastoje od grafičkog znaka zabrane pušenja i riječima: „Zabranjeno pušenje“.

(3) U zatvorenim prostorima u kojima je zabranjeno pušenje nije dozvoljeno postavljanje pepeljara ili drugih posuda koje mogu služiti za odlaganje pepela.

(4) U slučaju da fizičko lice ne poštuje zabranu pušenja, korisnik zatvorenog prostora u kojem je zabranjeno pušenje obavezan je da to lice:

- 1) opomene,
- 2) uskrati uslugu,
- 3) zatraži od lica da napusti prostor.

(5) Ukoliko se u jednom objektu obavlja više od jedne registrovane djelatnosti, svaka djelatnost mora da ispuni propisane uslove koji se odnose na sprovođenje zabrane pušenja iz člana 5. ovog zakona.

Izuzeci od zabrane pušenja u zatvorenim javnim prostorima

Član 7.

(1) Licima sa smetnjama u mentalnom zdravlju može se dozvoliti pušenje u posebnim prostorijama namijenjenim za pušenje, u zdravstvenim ustanovama na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite iz oblasti psihijatrije i forenzičke psihijatrije i licima koja su korisnici palijativne njege, u skladu sa ovim zakonom.

(2) U kazneno-popravnim ustanovama pušenje se licima lišenim slobode može dozvoliti samo u prostoriji namijenjenoj za pušenje, u skladu sa ovim zakonom.

(3) Pušenje je dozvoljeno na aerodromu, u posebnoj prostoriji za pušenje.

(4) Pušenje je dozvoljeno u posebnim, za pušače određenim prostorima za smještaj gostiju, u skladu sa propisima o ugostiteljskoj djelatnosti, o čemu u takvim prostorima mora biti istaknuta oznaka o dozvoli pušenja.

(5) U objektu u kome se isključivo poslužuje piće, vlasnik, odnosno korisnik objekta može prostor za posluživanje odrediti pušačkim prostorom, o čemu u tom prostoru mora biti istaknuta oznaka o dozvoli pušenja.

(6) Prostorija, odnosno prostor namijenjen za pušenje iz st. 1, 2, 3, 4. i 5. ovog člana je namjenski zatvoreni prostor, sa posebnom ventilacijom kojom se u potpunosti obezbjeđuje zaštita nepušača od izloženosti duvanskom dimu i emisijama, te u potpunosti fizički odvojen od drugih zatvorenih prostora objekta.

(7) U prostorijama i prostorima za pušenje iz st. 1, 2, 3, 4. i 5. ovog člana moraju biti postavljena jasno vidljiva upozorenja koja se sastoje od grafičkog znaka dozvole pušenja i teksta koji glasi: „Prostor za pušenje. Pušenje je štetno za vaše zdravlje”.

(8) Ministar zdravlja i socijalne zaštite (u daljem tekstu: ministar) donosi Pravilnik o uslovima koji se odnose na prostor i opremu za određivanje prostorije namijenjene za pušenje i prostora u kojem je dozvoljeno pušenje.

GLAVA III

LABORATORIJSKO ISPITIVANJE I IZVJEŠTAVANJE

Zabrana prodaje

Član 8.

(1) Zabranjena je prodaja duvanskih proizvoda koji sadrže sljedeće aditive:

- 1) vitamine i druge aditive koji stvaraju utisak da duvanski proizvod koristi zdravlju ili da je manje opasan za zdravlje,
- 2) kofein, taurin i druge aditive i stimulanse koji se povezuju sa energijom i vitalnošću,
- 3) aditive koji imaju bojiva svojstva za emisije,

4) aditive koji olakšavaju udisanje ili unos nikotina,
5) aditive koji imaju karcinogena, mutagena i reprotoksična svojstva u nezapaljenom stanju.

(2) Zabranjena je prodaja duvanskih proizvoda:

1) koji sadrže arome u bilo kojem od svojih sastavnih dijelova, kao što su filteri, papiri, pakovanja, kapsule,

2) koji sadrže bilo kakva tehnička obilježja koja omogućavaju izmjenu mirisa ili ukusa duvanskog proizvoda ili jačine njihovog dima.

(3) Zabranjena je prodaja filtera, papira i kapsula koje sadrže duvan ili nikotin.

(4) Duvanski proizvodi, osim cigareta i duvana za samostalno motanje, izuzimaju se od zabrana utvrđenih u st. 1. do 3. ovog člana.

(5) Zabranjena je prodaja cigareta koje imaju maksimalni nivo emisije ili sadrže više od:

1) jedan miligram nikotina po cigareti,

2) deset miligrama katrana po cigareti,

3) deset miligrama ugljen-monoksida po cigareti.

(6) Sadržaj nikotina, katrana i ugljen-monoksida mora biti naveden na jednoj od bočnih strana pojedinačnog pakovanja cigareta.

(7) Duvan, duvanski i ostali proizvodi za pušenje, kao i pribor za pušenje, moraju zadovoljavati i uslove određene propisima o bezbjednosti predmeta široke potrošnje.

Laboratorijsko ispitivanje cigareta

Član 9.

(1) Cigareta koja se prodaje na teritoriji Republike podliježe obaveznom laboratorijskom ispitivanju emisije katrana, nikotina i ugljen-monoksida.

(2) Laboratorijsko ispitivanje iz stava 1. ovog člana vrši se u akreditovanim laboratorijama u Republici, Federaciji Bosne i Hercegovine ili inostranstvu.

(3) Laboratorijsko ispitivanje iz stava 2. ovog člana vrši se prilikom svakog prvog stavljanja u prodaju cigarete i najmanje jednom godišnje za sve vrste cigareta.

(4) Laboratorija iz stava 2. ovog člana ne može biti u vlasništvu industrije duvana, niti u bilo kakvoj indirektnoj vlasničkoj vezi sa industrijom duvana.

(5) Laboratorijsko ispitivanje katrana, nikotina i ugljen-monoksida obavlja laboratorija iz stava 2. ovog člana, u skladu sa ISO standardom:

1) za katran ISO standard 4387,

2) za nikotin ISO standard 10315,

3) za ugljen-monoksid ISO standard 8454.

(6) Tačnost mjerenja za katran, nikotin i ugljen-monoksid određuje se u skladu sa ISO standardom 8243.

(7) Proizvođač ili uvoznik cigareta snosi troškove laboratorijskog ispitivanja cigareta pri stavljanju u prodaju tih proizvoda na teritoriji Republike i troškove obaveznog godišnjeg laboratorijskog ispitivanja radi provjere količine katrana, nikotina i ugljen-monoksida u cigaretama.

(8) Proizvođač ili uvoznik cigareta obavezan je podnositi Komisiji obavještenje o promjeni sastava cigareta koje namjerava da prodaje na teritoriji Republike.

(9) Komisija i zdravstveni inspektor ovlašćeni su da od proizvođača ili uvoznika cigareta, o njihovom trošku, traže i dodatna laboratorijska ispitivanja radi utvrđivanja i ocjene prisustva ili emisije drugih sastojaka koji nisu obuhvaćeni stavom 1. ovog člana, a čije se korišćenje zabranjuje ovim zakonom.

Dostavljanje podataka o duvanskim proizvodima

Član 10.

(1) Proizvođači i uvoznici duvanskih proizvoda su obavezni najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu, Komisiji dostaviti potpun i tačan izvještaj sa spiskom svih sastojaka i emisija, njihovih količina po vrsti i tipu koji se koriste u proizvodnji duvanskih proizvoda.

(2) Spisak iz stava 1. ovog člana dostavlja se u elektronskom i pisanom obliku i obavezno sadrži obrazloženje za uključivanje sastojaka u duvanskim proizvodima i kategoriju sastojaka.

(3) Uz spisak iz stava 1. ovog člana prilažu se i toksikološki podaci od proizvođača ili uvoznika, za sastojke duvanskih proizvoda u zapaljenom i nezapaljenom stanju, pozivajući se na njihove efekte po zdravlje i osobine koje uzrokuju zavisnost.

(4) Spisak svih sastojaka po količini, vrsti i tipu dostavlja se za svaki duvanski proizvod koji iz proizvodnje izlazi kao samostalan duvanski proizvod namijenjen prodaji, kao i za svaki duvanski proizvod koji se uveze za prodaju u Republici.

(5) Komisija jednom godišnje informiše javnost o podacima iz st. 1, 2. i 3. ovog člana i te podatke objavljuje na internet stranici Instituta, uz obavezu zaštite podataka koji predstavljaju poslovnu tajnu.

Obavještenje o novim duvanskim proizvodima

Član 11.

(1) Proizvođači i uvoznici novih duvanskih i novih ostalih proizvoda za pušenje su obavezni da podnesu obavještenje Komisiji o svim novim proizvodima koje namjeravaju staviti u prodaju na teritoriji Republike.

(2) Obavještenje iz stava 1. ovog člana se podnosi u elektronskom i pisanom obliku najmanje šest mjeseci prije namjeravanog stavljanja u prodaju i sadrži:

- 1) detaljan opis novog proizvoda,
- 2) uputstvo za upotrebu,
- 3) podatke o sastojcima i emisijama, u skladu sa članom 10. stav 1. ovog zakona,
- 4) dostupne naučne studije o toksičnosti, stvaranju zavisnosti i privlačnosti novog duvanskog proizvoda, posebno s obzirom na njegove sastojke i emisije,
- 5) dostupne naučne studije, njihove sažetke i istraživanje tržišta o preferencijama različitih potrošačkih grupa, uključujući djecu i trenutne pušače,
- 6) druge dostupne i relevantne podatke, uključujući analizu rizika/koristi od proizvoda, njegova očekivana dejstva na prestanak upotrebe duvana, očekivana dejstva na početak upotrebe duvana i predviđena shvatanja potrošača o proizvodu.

(3) Proizvođači i uvoznici novih duvanskih i novih ostalih proizvoda za pušenje obavezni su o svim novim ili ažuriranim informacijama o studijama, istraživanjima i drugim informacijama iz stava 2. ovog člana obavijestiti Komisiju.

(4) Komisija i zdravstveni inspektor u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje oblast inspekcije ovlašćeni su da od proizvođača i uvoznika novih duvanskih i novih ostalih proizvoda za pušenje traže da obave dodatna laboratorijska ispitivanja ili dostave i druge dodatne podatke u vezi sa novim proizvodom o njihovom trošku.

(5) Proizvođači i uvoznici novih duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje koji se prodaju na teritoriji Republike obavezni su da ispune uslove propisane ovim zakonom.

Prodaja elektronskih cigareta

Član 12.

(1) Proizvođači i uvoznici elektronskih cigareta i posuda za ponovno punjenje su obavezni, najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu, Komisiji dostaviti potpun i tačan izvještaj o svim elektronskim cigaretama i posudama za ponovno punjenje koje se prodaju u Republici.

(2) Proizvođači i uvoznici elektronskih cigareta i posuda za ponovno punjenje podnose obavještenje Komisiji o svim takvim proizvodima, kao i o svim izmjenama takvih proizvoda, koje namjeravaju da stave u prodaju na teritoriji Republike.

(3) Obavještenje iz stava 2. ovog člana se podnosi u elektronskom i pisanom obliku najmanje šest mjeseci prije namjeravanog stavljanja u prodaju i sadrži:

- 1) naziv i kontakt podatke proizvođača, odgovornog lica, odnosno uvoznika,
- 2) spisak svih sastojaka sadržanih u proizvodu i emisija koje nastaju korišćenjem proizvoda, po robnoj marki i tipu, uključujući i njihove količine,
- 3) toksikološke podatke u vezi sa sastojcima i emisijama tog proizvoda, kad nisu i kad jesu zagrijani, a koji se naročito odnose na njihova dejstva na zdravlje potrošača kad se udišu, uzimajući u obzir i sva dejstva stvaranja zavisnosti,
- 4) opis sastavnih dijelova proizvoda i gdje je to primjenjivo, mehanizam za otvaranje i punjenje elektronske cigarete ili posudu za punjenje,
- 5) informacije o dozi i unosu nikotina prilikom upotrebe u uobičajenim ili razumno predvidivim uslovima,
- 6) izjavu da proizvođač ili uvoznik snose punu odgovornost za količinu i bezbjednost proizvoda kod prodaje i korišćenja u uobičajenim okolnostima ili razumno predvidivim uslovima.

Uslovi za prodaju elektronskih cigareta i posuda za ponovno punjenje

Član 13.

(1) Proizvođači i uvoznici elektronskih cigareta i posuda za ponovno punjenje obavezni su da obezbijede da:

- 1) tekućina koja sadrži nikotin prodaje se isključivo u za to namijenjenim posudama za ponovno punjenje koji nemaju zapreminu veću od 10 ml, u potrošnim elektronskim cigaretama ili u ulošcima za jednokratnu upotrebu, na način da ulošci ili posuda za ponovno punjenje ne prelaze zapreminu od 2 ml,
- 2) tekućina koja sadrži nikotin ne sadrži više od 20 mg/ml nikotina,
- 3) tekućina koja sadrži nikotin ne sadrži aditive navedene u članu 8. stav 2. ovog zakona,
- 4) u proizvodnji tekućine koja sadrži nikotin koriste se samo sastojci visoke čistoće, a sastojci koji nisu navedeni među sastojcima iz člana 12. stava 3. tačke 2) ovog zakona smiju biti prisutne u tekućini koja sadrži nikotin samo u tragovima, ako te tragove prilikom proizvodnje tehnički nije moguće izbjeći,
- 5) jedini sastojci, osim nikotina, koji se koriste u tekućini koja sadrži nikotin ne smiju predstavljati opasnost za ljudsko zdravlje u zagrijanom ili nezagrijanom obliku,
- 6) elektronske cigarete i posude za ponovno punjenje moraju da oslobađaju doze nikotina u ujednačenim nivoima i druge dodane hemikalije,
- 7) elektronske cigarete i posude za ponovno punjenje su takve da djeca njima ne mogu rukovati i da na njima nisu moguće neovlašćene izmjene,
- 8) elektronske cigarete i posude za ponovno punjenje su zaštićene od lomljenja i curenja i imaju mehanizam koji obezbjeđuje ponovno punjenje bez curenja.

(2) Uz svako pojedinačno pakovanje elektronske cigarete i posude za ponovno punjenje obavezno se prilažu sljedeća uputstva i upozorenja:

- 1) uputstvo za korišćenje i čuvanje proizvoda, uključujući i obavještenje da se upotreba proizvoda ne preporučuje omladini i nepušačima,
- 2) kontraindikacije za upotrebu proizvoda,
- 3) upozorenje za rizične grupe stanovništva,
- 4) moguće štetna dejstva proizvoda,
- 5) podatke o stvaranju zavisnosti i toksičnosti,
- 6) kontakt proizvođača ili uvoznika i odgovornog lica.

(3) Laboratorija ovlašćena za ispitivanje bezbjednosti predmeta opšte upotrebe provjerava ispunjenost uslova iz stava 1. ovog člana, u skladu sa zakonom.

(4) Za svaku izmjenu proizvoda navedenih u stavu 1. ovog člana Komisiji se podnosi novo obavještenje.

(5) Komisija i zdravstveni inspektor ovlašćeni su da zatraže i dodatne informacije od proizvođača ili uvoznika, o njihovom trošku, u vezi sa bezbjednošću i aspektima kvaliteta ili bilo kojeg drugog štetnog dejstva elektronske cigarete i posude za ponovno punjenje.

Uslovi za prodaju biljnih proizvoda za pušenje

Član 14.

(1) Proizvođači i uvoznici biljnih proizvoda za pušenje su obavezni da dostave Komisiji potpun i tačan spisak svih sastojaka i njihovih količina po robnoj marki i tipu, koji se koriste u proizvodnji takvih proizvoda.

(2) Podaci koji se zahtijevaju u skladu sa stavom 1. ovog člana podnose se šest mjeseci prije stavljanja u prodaju novog ili izmijenjenog biljnog proizvoda za pušenje.

(3) Komisija i zdravstveni inspektor, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast inspekcija, ovlašćeni su da zatraže i dodatne informacije od proizvođača ili uvoznika biljnog proizvoda za pušenje, o njihovom trošku.

(4) Ministar donosi Pravilnik o sadržaju i načinu izvještavanja u vezi sa duvanskim proizvodima, ostalim i novim proizvodima za pušenje iz čl. 9, 10, 11, 12, 13. i 14. ovog zakona.

GLAVA IV

PAKOVANJE I OZNAČAVANJE

Izgled i sadržaj na pojedinačnim pakovanjima

Član 15.

(1) Pojedinačno pakovanje cigareta mora da sadrži najmanje 20 cigareta.

(2) Pojedinačno pakovanje duvana za samostalno motanje mora da sadrži najmanje 30 grama duvana.

(3) Svako pojedinačno pakovanje duvanskog proizvoda koje se nalazi u prodaji u Republici mora da sadrži sljedeće podatke:

- 1) naziv i adresu proizvođača i uvoznika,
- 2) broj jedinica u pojedinačnim pakovanjima duvanskih proizvoda,
- 3) naziv i adresu onoga ko vrši pakovanje, u slučajevima kada proizvođači nisu izvršili sami pakovanje.

(4) Označavanje duvana i duvanskih proizvoda vrši proizvođač, odnosno uvoznik duvanskih proizvoda.

(5) Svako pojedinačno pakovanje elektronskih cigareta i posuda za ponovno punjenje mora da sadrži letak sa sljedećim podacima:

- 1) uputstvo za korišćenje i skladištenje proizvoda, uključujući naznaku da se upotreba proizvoda ne preporučuje mladim osobama i nepušačima,
- 2) podatke o kontraindikacijama,
- 3) upozorenje za određene rizične grupe,
- 4) podatke o mogućim štetnim efektima,
- 5) podatke o stvaranju zavisnosti i toksičnosti,
- 6) kontakt podatke proizvođača ili uvoznika i pravnih ili fizičkih lica za kontakt u Evropskoj uniji.

(6) Svako pojedinačno i vanjsko pakovanje elektronskih cigareta i posuda za ponovno punjenje sadrži:

- 1) spisak svih sastojaka uključenih u proizvod u opadajućem redoslijedu po masi, te podatak o sadržaju nikotina u proizvodu i oslobađanje po dozi, serijski broj i preporuku da se proizvod čuva van domašaja djece,
- 2) podatak o sadržaju nikotina u spremniku i dodanim aromama,
- 3) jedno od sljedećih zdravstvenih upozorenja: „Ovaj proizvod sadrži nikotin koji izaziva snažnu zavisnost. Ne preporučuje se za upotrebu nepušačima.” ili „Ovaj proizvod sadrži nikotin koji izaziva snažnu zavisnost.”

(7) Svako pojedinačno i vanjsko pakovanje biljnog proizvoda za pušenje obavezno sadrži sljedeće zdravstveno upozorenje: „Pušenje ovog proizvoda škodi vašem zdravlju.”

Zdravstvena upozorenja

Član 16.

(1) Svako pojedinačno i vanjsko pakovanje duvanskog i ostalog proizvoda za pušenje obavezno sadrži zdravstvena upozorenja na jezicima u službenoj upotrebi u Republici koja moraju pokrivati cijelu površinu pojedinačnog ili vanjskog pakovanja, koja je za njih namijenjena.

(2) Zdravstvena upozorenja iz stava 1. ovog člana su: tekstualna upozorenja, opšta upozorenja, kombinovana upozorenja i informativne poruke.

(3) Kombinovano zdravstveno upozorenje iz stava 2. ovog člana sastoji se od kombinacije teksta upozorenja i fotografije ili ilustracija koje mu pripadaju.

(4) Na pojedinačnim pakovanjima duvanskih proizvoda, osim cigareta i duvana za samostalno motanje u vrećicama, zdravstvena upozorenja se mogu pričvrstiti naljepnicama, pod uslovom da se ne mogu ukloniti.

(5) Ministar donosi Pravilnik o sadržaju i načinu označavanja duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje.

Predstavljanje proizvoda

Član 17.

(1) Pojedinačno i vanjsko pakovanje duvanskog proizvoda i ostalog proizvoda za pušenje ne smije da sadrži obilježja koja:

- 1) promovišu proizvod ili podstiču na njegovu upotrebu stvaranjem pogrešnog utiska o njegovim osobinama, efektima na zdravlje ili emisijama, niti podatke o sadržaju nikotina, katrana i ugljen-monoksida,
- 2) sugerišu da je proizvod:
 1. manje štetan od drugih proizvoda za pušenje,
 2. sa smanjenim efektom štetnih sastojaka duvanskog dima,
 3. vitalizirajući, energetski, ozdravljajući, podmlađujući ili da ima prirodne ili organske

osobine,

4. takav da ima druge koristi za zdravlje ili da promoviše savremene životne stilove,
- 3) upućuju na ukus, miris, bilo kakve arome ili druge aditive i njihovu odsutnost,
- 4) svojim oblikom ili dizajnom liče na hranu ili kozmetički proizvod,
- 5) sugerišu da proizvod ima poboljšanu biorazgradivost ili druge prednosti za okolinu.

(2) Zabranjeno je korišćenje termina: „light“, „super light“, „ultra light“, „slim“, „full flavour“, „extra“, „ultra“ i sličnih termina na pojedinačnim i vanjskim pakovanjima duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje.

(3) Pojedinačna i vanjska pakovanja ne smiju sadržavati, niti sugerisati ekonomske prednosti, uključivanjem štampanih kupona, ponuda za popuste, upućivanja na besplatnu distribuciju, ponuda „dva za jedan“ ili druge slične ponude.

(4) Zabrane iz st. 1, 2. i 3. ovog člana uključuju: tekstove, simbole, imena, zaštitne znakove, figurativne oznake i druge simbole ili oznake.

GLAVA V

ZABRANA REKLAMIRANJA, PROMOCIJE I SPONZORISANJA DUVANA, DUVANSKIH I OSTALIH PROIZVODA ZA PUŠENJE

Zabrana reklamiranja i promocije

Član 18.

(1) Zabranjen je svaki oblik reklamiranja, direktno i indirektno promovisanje i sponzorisanje i druge slične aktivnosti, koje se odnose na duvan, duvanske i ostale proizvode za pušenje, uključujući i proizvode za koje se tvrdi da pomažu kod odvikavanja od pušenja.

(2) Zabranjeno je svako isticanje naziva i logotipa proizvođača i proizvoda iz stava 1. ovog člana kroz svijetleće reklame, stalke za prodaju, letke, okvire, kataloge i ostale promotivne materijale i poruke na svim prodajnim mjestima.

(3) Zabranjeno je reklamiranje proizvoda koji se ne smatraju proizvodom iz stava 1. ovog člana, a koji svojim oblikom, nazivom ili namjenom neposredno podstiču potrošnju tih proizvoda, te svako drugo reklamiranje koje oblikom, nazivom ili namjenom podstiče potrošnju proizvoda iz stava 1. ovog člana.

(4) Zabranjeno je poklanjanje duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje od strane proizvođača, uvoznika ili trgovca.

(5) Zabranjeno je nuđenje ili davanje bonusa, premija, popusta na kupovinu, prava na učešće u bilo kojoj igri, lutriji, takmičenju ili događaju koji se direktno ili indirektno odnosi na duvanske i ostale proizvode za pušenje.

(6) Zabranjeno je pušenje duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje prilikom javnih nastupa, objavljivanje fotografija lica sa cigaretom u štampanim medijima i prikazivanje osoba koje puše na televiziji i drugim elektronskim medijima, sa izuzetkom filmskog i serijskog programa i umjetničkih djela.

(7) Zabranjeno je reklamiranje duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje putem interneta.

(8) Pod reklamiranjem u smislu ovog zakona ne podrazumijeva se objavljivanje podataka o kvalitetu i drugim svojstvima proizvoda iz stava 1. ovog člana u stručnim knjigama, časopisima i drugim stručnim izdanjima koja su namijenjena posebno za proizvođače i uvoznike ovih proizvoda, na način da su zapakovani u neprovidni materijal zatvoren s obje strane.

Zabrana sponzorisanja

Član 19.

(1) Zabranjeno je sponzorisanje programa u pisanim medijima, elektronskim medijima i putem drugih sredstava komunikacija od strane industrije duvana.

(2) Zabranjeno je sponzorisanje događaja ili aktivnosti grupa ili pojedinaca, s ciljem ili mogućim dejstvom direktne ili indirektne promocije duvana, duvanskog proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje, upotrebe duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje, te pružanje finansijske ili druge pomoći od strane industrije duvana događajima ili aktivnostima, pojedincima ili grupama kao što su:

- 1) sportski ili umjetnički događaji,
- 2) individualni sportisti ili timovi,
- 3) individualni umjetnici ili umjetničke grupe,
- 4) nevladine organizacije i druge organizacije civilnog društva,
- 5) političari ili političke stranke.

GLAVA VI

OGRANIČENJA PRODAJE DUVANA, DUVANSKIH I OSTALIH PROIZVODA ZA PUŠENJE

Mjesto prodaje duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje

Član 20.

(1) Zabranjeno je instalirati, postavljati ili koristiti automate za prodaju duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje na javnim mjestima.

(2) Zabranjeno je prodavati duvan, duvanske proizvode i ostale proizvode za pušenje na pokretnom stolu, stalku ili sličnom improvizovanom objektu, putem automata, sa polica supermarketa, samoposluga i drugih trgovinskih objekata u kojim kupci mogu slobodno uzeti robu.

(3) Duvan, duvanski proizvodi i ostali proizvodi za pušenje u prodajnom objektu ne smiju biti vidno izloženi, niti izloženi na bilo koji način pogledu.

(4) Zabranjena je prodaja duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje putem interneta.

(5) Zabranjena je prodaja duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje u trgovinskim objektima i u ugostiteljskim objektima koji se nalaze u prostoru koji funkcionalno pripada zdravstvenoj, vaspitno-obrazovnoj, visokoškolskoj, sportsko-rekreativnoj ustanovi i ustanovi kulture.

Zabrana prodaje duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje

Član 21.

(1) Zabranjeno je prodavati cigarete u rinfuzi, pojedinačno ili u pakovanju koje sadrži manje od 20 komada cigareta.

(2) Zabranjena je prodaja duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje izvan originalnog pakovanja proizvođača.

(3) Proizvodi iz stava 2. ovog člana se prodaju samo u zatvorenom pakovanju.

(4) Zabranjeno je prodavati druge proizvode u kombinaciji sa duvanom ili duvanskim proizvodima i ostalim proizvodima za pušenje.

(5) Duvan, duvanski proizvodi i ostali proizvodi za pušenje ne mogu se nuditi u razmjeni, prodaju ili poklon, u aranžmanu u kojem su kombinovani ili vizuelno nisu odvojeni od ostalih proizvoda.

(6) Zabranjena je prodaja proizvoda koji nisu duvanski ali imaju:

1) naziv ili logo proizvođača duvana, duvanskog proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje,

2) naziv bilo koje vrste duvana, duvanskog proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje,

3) znaka raspoznavanja koji direktno ili indirektno ukazuje na duvan, duvanski ili ostali proizvod za pušenje,

4) amblem ili sličan znak koji asocira na duvan, duvanski proizvod i ostale proizvode za pušenje.

(7) Zabranjena je prodaja duvana za oralnu upotrebu.

(8) Zabranjena je prodaja nikotinskih vrećica.

(9) Ministar donosi Pravilnik o obliku i sadržaju oznaka o zabrani prodaje i zabrani pušenja iz čl. 20. i ovog člana ovog zakona.

(10) U posebno opravdanim slučajevima radi zaštite zdravlja stanovništva, ministar, na prijedlog Instituta, donosi Naredbu o privremenoj zabrani prodaje posebno štetnog duvanskog ili ostalog proizvoda za pušenje.

Zabrana prodaje maloljetnim licima

Član 22.

(1) Zabranjeno je prodavati i poklanjati duvan, duvanske proizvode i ostale proizvode za pušenje licima mlađim od 18 godina.

(2) Zabranjeno je angažovanje lica mlađih od 18 godina da prodaju ili poklanjaju duvan, duvanske proizvode i ostale proizvode za pušenje.

(3) Na svim prodajnim mjestima na kojima se prodaju duvan, duvanski proizvodi i ostali proizvodi za pušenje mora biti vidno postavljena oznaka o zabrani prodaje duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje licima mlađim od 18 godina koja se sastoji od grafičkog znaka zabrane prodaje i teksta: „Zabranjena prodaja duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje licima mlađim od 18 godina“, te oznaka mora biti istaknuta na vidljivom mjestu tako da se može pročitati sa udaljenosti od deset metara.

(4) Prodavac će od lica za koje smatra da je mlađe od 18 godina obavezno zatražiti da odgovarajućom ispravom dokaže punoljetnost, a ako lice to odbije, prodavac je obavezan uskratiti prodaju proizvoda iz stava 1. ovog člana.

(5) Zabranjena je prodaja slatkiša, igračaka i drugih proizvoda namijenjenih djeci, a koji oblikom ili izgledom podsjećaju na duvan, duvanski proizvod ili ostali proizvod za pušenje.

GLAVA VII

OBRAZOVANJE I OBAVJEŠTAVANJE

Aktivnosti u vaspitno-obrazovnim ustanovama

Član 23.

(1) U okviru nastavnih planova i programa koje sprovode vaspitno-obrazovne ustanove, neophodno je da budu zastupljene teme iz oblasti prevencije upotrebe duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje.

(2) Vaspitno-obrazovne ustanove dužne su da na vidnom mjestu istaknu postere ili druge vizuelno informativno-edukativne materijale koji sadrže tekst ili slike koji ukazuju da je upotreba duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje licima mlađim od 18 godina zabranjena i na štetnost upotrebe duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje.

(3) Poster i moraju biti jasno vidljivi tako da bi djeca ili učenici u normalnim okolnostima vidjela bar jedan od njih najmanje jednom dnevno.

(4) Predavači, profesori i ostalo osoblje koje prema svojoj profesiji rade sa maloljetnicima, obavezni su da prijave svako kršenje člana 22. st. 1. i 2. ovog zakona nadležnom inspektor.

Jačanje javne svijesti i informisanje

Član 24.

Zdravstveno-vaspitni programi o štetnosti upotrebe duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje koji se emituju na javnom RTV servisu obavezno se pripremaju u saradnji sa zdravstvenim, vaspitno-obrazovnim i drugim ustanovama i institucijama.

Odnos između javnih institucija i industrije duvana

Član 25.

(1) Javne institucije, ustanove i preduzeća ne primaju dobrovoljni doprinos bilo koje vrste, finansijski ili drugi, od predstavnika industrije duvana, izuzev ukoliko taj doprinos ne proizlazi iz određene zakonske obaveze.

(2) Zabranjeno je licu koje je zaposleno u javnoj instituciji, ustanovi ili preduzeću primanje dobrovoljnog finansijskog ili bilo kojeg drugog doprinosa, odnosno sticanja privilegije od predstavnika industrije duvana.

(3) Zabranjeno je da politička partija ili njen kandidat, putem političke kampanje, primi dobrovoljni finansijski ili poklon bilo koje druge vrste od predstavnika industrije duvana.

(4) Javne institucije, ustanove i preduzeća neće pružati privilegije fizičkom ili pravnom licu koje se bavi prodajom na veliko ili malo u vezi sa bilo kojom fazom uvoza ili prodaje duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje, izuzev ukoliko ta podrška ne proizlazi iz određene zakonske obaveze.

GLAVA VIII

NADZOR NAD SPROVOĐENJEM ZAKONA

Organi nadzora nad sprovođenjem zakona

Član 26.

(1) Upravni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo.

(2) Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona vrši Republička uprava za inspekcijske poslove i posebne organizacione jedinice za obavljanje inspekcijskih poslova u gradskoj, odnosno opštinskoj upravi jedinica lokalne samouprave putem tržišnog inspektora, zdravstvenog inspektora, saobraćajnog inspektora, prosvjetnog inspektora i inspektora rada.

(3) Komunalno-inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrši komunalna policija.

(4) Nadzor nad primjenom odredaba zabrane pušenja u prostorima vjerskog, političkog i građanskog okupljanja, dvoranama i drugim prostorijama u kojima se vrše javna okupljanja, javne priredbe i drugi javni skupovi, kulturne i sportske manifestacije, takmičenja, rekreativne ili zabavne aktivnosti sprovode policijski službenici ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove.

Nadležnosti organa nadzora nad primjenom zakona

Član 27.

(1) Komunalna policija obavlja nadzor nad primjenom odredaba zabrane pušenja u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje komunalna policija:

- 1) u zajedničkim prostorima u stambenim zgradama (član 5. tačka 1),
- 2) u prostorima u kojima se obavljaju djelatnosti ugostiteljstva i turizma, prodajne objekte u kojima se obavlja djelatnost trgovine, prostore iz oblasti igara na sreću, javne toalete, javne garaže (član 5. tačka 6),
- 3) u prostorima za sajmove, izložbe (član 5. tačka 7).

(2) Inspekcija rada obavlja nadzor nad primjenom zabrane pušenja na radnim mjestima iz člana 5. t. 2) i 3) ovog zakona.

(3) Zdravstvena inspekcija obavlja nadzor nad uvozom duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje i obavlja nadzor nad primjenom člana 5. tačka 4) ovog zakona.

(4) Prosvjetna inspekcija obavlja nadzor nad primjenom odredaba člana 5. tačka 5) i člana 23. ovog zakona.

(5) Saobraćajna inspekcija obavlja nadzor nad primjenom odredaba zabrane pušenja u vozilima javnog prevoza iz član 5. tačka 8) ovog zakona, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast saobraćaja.

(6) Policija obavlja nadzor nad primjenom odredaba zabrane pušenja u prostorima vjerskog, političkog i građanskog okupljanja, dvoranama i drugim prostorijama u kojima se vrše javna okupljanja, javne priredbe i drugi javni skupovi, kulturne i sportske manifestacije, takmičenja, rekreativne ili zabavne aktivnosti iz člana 5. tačka 9) ovog zakona.

(7) Tržišna inspekcija obavlja nadzor nad primjenom odredaba čl. 18, 19, 20, 21. i 22. ovog zakona.

Ovlašćenja organa nadzora nad primjenom zakona

Član 28.

(1) U obavljanju nadzora iz člana 27. ovog zakona inspektor je, pored ovlašćenja propisanih zakonom kojim se uređuje oblast inspekcija, ovlašćen da:

- 1) zabrani pušenje duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje u zatvorenom javnom prostoru (član 5),
- 2) naloži postavljanje oznaka o zabrani pušenja u zatvorenom javnom prostoru, u skladu sa odredbama ovog zakona (član 6. stav 2),
- 3) naloži uklanjanje pepeljara i drugih posuda namijenjenih za odlaganje pepela u javnom zatvorenom prostoru na kojem je po ovom zakonu pušenje zabranjeno (član 6. stav 3),
- 4) zabrani određivanje posebne prostorije za pušenje suprotno ovom zakonu i Pravilniku o uslovima za određivanje posebne prostorije za pušenje (član 7),
- 5) zabrani uvoz duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje, koji ne ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom i podzakonskim aktima donesenim na osnovu njega i naredi da se pošiljka vrati pošiljaocu, odnosno uništi ako se ne može vratiti pošiljaocu (čl. 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 i 21),
- 6) zabrani proizvodnju i prodaju i naredi uništavanje duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje čiji sastav, pakovanje, oznake i prateći dokumenti ne odgovaraju zahtjevima propisanim ovim zakonom i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog zakona, o trošku lica kod kojeg su zatečeni (čl. 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17. i 21),

- 7) naloži laboratorijsko ispitivanje duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje u skladu sa ovim zakonom (čl. 8. i 9),
 - 8) proizvođaču i uvozniku duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje naloži dostavljanje propisanih obavještenja i izvještaja (čl. 9, 10, 11, 12, 13. i 14),
 - 9) zabrani reklamiranje, promociju, sponzorisanje, poklanjanje i druge slične aktivnosti koje se odnose na duvan, duvanske proizvode i ostale proizvode za pušenje (čl. 18. i 19),
 - 10) zabrani postavljanje automata i prodaju duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje iz automata (član 20. stav 1),
 - 11) zabrani prodaju duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje putem interneta, u objektima i dvorištima zdravstvenih i vaspitno-obrazovnih i visokoškolskih ustanova, objektima i dvorištima za sport, rekreaciju i kulturu, na pokretnom stolu, stalku ili sličnom improvizovanom objektu i drugim nedozvoljenim mjestima (član 20. st. 2, 3, 4. i 5),
 - 12) zabrani prodaju duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje koji nisu u originalnom i zatvorenom pakovanju (član 21. st. 2. i 3),
 - 13) zabrani prodaju i naloži uništavanje duvana za oralnu upotrebu i nikotinskih vrećica (član 21. stav 7),
 - 14) zabrani proizvodnju i prodaju i naloži uništavanje drugih proizvoda koji nose naziv ili logo proizvođača, odnosno naziv, logo ili drugu oznaku i oblik koji podsjeća na duvan, duvanske i ostale proizvode za pušenje (član 21. stav 6),
 - 15) zabrani prodaju i poklanjanje duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje licima mlađim od 18 godina (član 22. stav 1),
 - 16) zabrani angažovanje lica mlađih od 18 godina za prodaju ili poklanjanje duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje (član 22. stav 2),
 - 17) naloži postavljanje upozorenja o zabrani prodaje duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje licima mlađim od 18 godina, na prodajnim mjestima (član 22. stav 3),
 - 18) zabrani prodaju slatkiša, igračaka i drugih proizvoda namijenjenih djeci koji oblikom ili izgledom podsjećaju na duvan, duvanski proizvod ili ostali proizvod za pušenje (član 22. stav 5),
 - 19) zabrani ili naloži preduzimanje i drugih mjera u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog zakona.
- (2) Troškove uništavanja duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje, čija je prodaja rješenjem inspektora zabranjena, snosi proizvođač, uvoznik ili drugo lice kod koga su proizvodi zatečeni.

Ovlašćenje prosvjetne inspekcije

Član 29.

U obavljanju nadzora, prosvjetni inspektor je ovlašćen da naloži vaspitno-obrazovnim ustanovama da se na vidna mjesta postave poster i drugi vizuelni informativno-edukativni materijali sa upozorenjima o štetnosti pušenja i zabrani upotrebe duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje licima mlađim od 18 godina (član 23).

GLAVA IX

KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Član 30.

(1) Novčanom kaznom od 20.000 KM do 40.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) proizvede ili prodaje duvan, duvanske proizvode i ostale proizvode za pušenje čiji sastav ne odgovara odredbama ovog zakona i podzakonskim aktima donesenim na osnovu njega (član 8),

2) ne obavlja propisano laboratorijsko ispitivanja cigareta (član 9. st. 1, 2. i 3),

3) ne obavještava Komisiju o svakoj promjeni sastava duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje (član 9. stav 8),

4) Komisiji, u skladu sa rokom, ne dostavi potpun i tačan godišnji izvještaj sa spiskom svih sastojaka sa količinama i toksikološkim podacima, po svakoj vrsti i tipu duvanskog i ostalih proizvoda za pušenje, osim elektronske cigarete (član 10),

5) Komisiji, u skladu sa rokom, ne dostavi potpune i tačne informacije o novim duvanskim i novim ostalim proizvodima za pušenje (član 11),

6) Komisiji, u skladu sa rokom, ne dostavi potpune i tačne podatke o elektronskim cigaretama i posudama za ponovno punjenje (član 12),

7) proizvede ili prodaje elektronsku cigaretu ili posudu za ponovno punjenje čiji sastav ne odgovara odredbama ovog zakona ili uz koju nisu priložena propisana uputstva i upozorenja (član 13),

8) proizvede ili prodaje biljni proizvod za pušenje, a Komisiji u skladu sa rokom ne dostavi potpun i tačan popis svih sastojaka i njihovih količina po robnoj marki i tipu koji se koriste u proizvodnji biljnog proizvoda za pušenje (član 14),

9) proizvede ili prodaje duvanski proizvod koji ne sadrži propisana zdravstvena upozorenja (član 16),

10) proizvede ili prodaje elektronsku cigaretu ili posudu za ponovno punjenje koja ne sadrži propisana obilježja (član 15. stav 6),

11) proizvede ili prodaje biljni proizvod za pušenje koji ne sadrži propisana obilježja (član 15. stav 7),

12) proizvede ili prodaje duvanski proizvod čije pakovanje nije u skladu sa odredbama ovog zakona (čl. 15. i 17),

13) naruči ili vrši reklamiranje, promovisanje, sponzorisanje ili drugu sličnu aktivnost koja se odnosi na duvan, duvanske i ostale proizvode za pušenje (čl. 18. i 19),

14) prodaje duvan, duvanske i ostale proizvode za pušenje u trgovinskim i ugostiteljskim objektima koji se nalaze u prostoru koji funkcionalno pripada zdravstvenoj, vaspitno-obrazovnoj, sportsko-rekreativnoj ustanovi i ustanovi kulture, odnosno prodaje izvan originalnog i zatvorenog pakovanja (član 20. stav 5),

15) prodaje duvan, duvanske i ostale proizvode za pušenje putem automata, na način da ih kupac može sam uzeti, na pokretnom stolu, stalku ili sličnom improvizovanom objektu, putem interneta ili ih vidno izloži u prodajnom objektu (član 20. st. 1, 2, 3. i 4),

16) prodaje cigarete u rinfuzi, pojedinačno ili u pakovanju manjem od 20 komada, izvan originalnog pakovanja proizvođača ili u otvorenom pakovanju, nudi u razmjeni, prodaju, odnosno poklanja druge proizvode u kombinaciji sa duvanom, duvanskim i ostalim proizvodima za pušenje (član 21. st. 1, 2, 3, 4. i 5),

17) proizvodi ili prodaje druge proizvode koji nose naziv ili logo proizvođača ili bilo koji znak prepoznatljivosti duvana, duvanskog ili ostalih proizvoda za pušenje (član 21. stav 6),

- 18) prodaje duvan za oralnu upotrebu (član 21. stav 7),
19) prodaje nikotinske vrećice (član 21. stav 8),
20) prodaje ili poklanja duvan, duvanske i ostale proizvode za pušenje licima mlađim od 18 godina ili za prodaju angažuje lica mlađa od 18 godina, odnosno prodaje druge proizvode namijenjene djeci koja imaju oblik duvanskog ili ostalih proizvoda za pušenje (član 22).
- (2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom od 3.000 KM do 6.000 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik, novčanom kaznom od 3.000 KM do 6.000 KM.
- (4) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se fizičko lice, novčanom kaznom od 300 KM do 600 KM.
- (5) Za prekršaj iz stava 1. t. 1), 7), 9), 10), 12), 16), 17) i 18) ovog člana sud, na prijedlog inspektora, može pravnom licu ili preduzetniku izreći zaštitnu mjeru zabrane obavljanja djelatnosti, u trajanju do šest mjeseci.
- (6) Novčanom kaznom od 3.000 KM do 6.000 KM kazniće se odgovorno lice u organu uprave ili javnom preduzeću koje odobri postavljanje reklame za duvan, duvanski i ostali proizvod za pušenje.

Prekršaji

Član 31.

- (1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 10.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako dozvoli pušenje duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje (član 5).
- (2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom od 3.000 KM do 6.000 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik, novčanom kaznom od 3.000 KM do 6.000 KM.
- (4) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se fizičko lice, novčanom kaznom od 500 KM do 1.000 KM.

Prekršaji

Član 32.

- (1) Novčanom kaznom od 3.000 KM do 6.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako:
- 1) postavi pepeljare i druge posude namijenjene za odlaganje pepela u javnom prostoru na kojem je po ovom zakonu pušenje zabranjeno (član 6. stav 3),
2) prostoriju za pušenje odredi suprotno ovom zakonu i Pravilniku o uslovima za određivanje posebne prostorije za pušenje (član 7),
3) na prodajnom mjestu ne postavi vidno upozorenje o zabrani prodaje duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje licima mlađim od 18 godina (član 22. stav 3).
- (2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom od 1.000 KM do 2.000 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik, novčanom kaznom od 1.000 KM do 2.000 KM.

GLAVA X

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Početak primjene propisa

Član 33.

(1) Privredna društva i preduzetnici dužni su da svoja opšta akta usklade sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od šest mjeseci od dana njihovog stupanja na snagu.

(2) Pravna lica, preduzetnici i fizička lica dužni su da poštuju zabranu pušenja na javnim mjestima od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Industrija duvana je obavezna da svoj rad i poslovanje uskladi s odredbama ovoga zakona u roku od šest mjeseci od dana njihovog stupanja na snagu.

(4) Zdravstvene ustanove na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite iz oblasti psihijatrije i forenzičke psihijatrije i palijativne njege i kazneno-popravne ustanove koje određuju prostoriju za pušenje dužne su da usklade uslove u prostoriji sa pravilnikom iz člana 7. stav 8. ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu pravilnika.

(5) Duvanski proizvodi označeni u skladu sa Pravilnikom o označavanju pakovanja duvanskih proizvoda („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 125/11) mogu ostati u prodaji najduže 12 mjeseci od dana stupanja na snagu pravilnika iz člana 16. stav 5. ovog zakona.

(6) Privredna društva i preduzetnici dužni su da oznake o zabrani pušenja i zabrani prodaje duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje u roku od tri mjeseca od dana donošenja pravilnika iz člana 21. stav 9. ovog zakona.

Donošenje podzakonskih akata

Član 34.

Ministar će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnike o:

1) uslovima za određivanje prostorije namijenjene za pušenje i prostora u kojem je dozvoljeno pušenje (član 7. stav 8),

2) sadržaju i načinu izvještavanja u vezi sa duvanskim proizvodima, ostalim i novim proizvodima za pušenje (član 14. stav 4),

3) o sadržaju i načinu označavanja duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje (član 16. stav 5),

4) obliku i sadržaju oznaka o zabrani prodaje i zabrani pušenja (član 21. stav 9).

Prestanak važenja propisa

Član 35.

(1) Stupanjem na snagu odredaba glava V, VI i VII i člana 26. st. 1. i 2, člana 27. st. 4. i 7, člana 28. stav 1. t. 9), 10,) 11), 12), 13), 14), 15), 16), 17), 18) i 19), člana 29, člana 30. stav 1. t. 14), 15), 16), 17), 18), 19), 20) i 21) i st. 2, 3, 4, 5. i 6, člana 32. stav 1. tačka 3) i st. 2. i 3. ovog zakona prestaju da važe:

1) Zakon o zabrani reklamiranja duvana i duvanskih proizvoda („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 46/04, 74/04, 96/05 i 92/09),

2) Zakon o zabrani prodaje duvana i duvanskih proizvoda licima mlađim od 18 godina („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 46/04, 74/04, 96/05 i 92/09).

(2) Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zabrani pušenja na javnim mjestima („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 46/04, 74/04 i 92/09).

Stupanje na snagu

Član 36.

Ovaj zakon se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srpske“, a stupa na snagu godinu dana od dana objavljivanja, izuzev odredaba glava V, VI i VII, člana 26. st. 1. i 2, člana 27. st. 4. i 7, člana 28. stav 1. t. 9), 10,) 11), 12), 13), 14), 15), 16), 17), 18) i 19), člana 29, člana 30. stav 1. t. 14), 15), 16), 17), 18), 19) i 20), člana 32. stav 1. tačka 3) i st. 2. i 3. ovog zakona koji stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja ovog zakona.

Broj:

Datum:

**PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE**

Nenad Stevandić

OBRAZLOŽENJE

NACRTA ZAKONA O ZAŠTITI ZDRAVLJA STANOVNIŠTVA OD DUVANSKIH I OSTALIH PROIZVODA ZA PUŠENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o zaštiti zdravlja stanovništva od duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje sadržan je u Amandmanu XXXII na član 68. t. 12. i 18. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika, između ostalog, uređuje i zdravstvo i druge odnose od interesa za Republiku, u skladu sa Ustavom Republike Srpske.

Članom 70. stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srpske propisano je da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone, druge propise i opšte akte.

II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA ZA IZRADU ZAKONA I DRUGIH PROPISA REPUBLIKE SRPSKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo broj: 22.04.020-1807/25 od 6. juna 2025. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII t. 12. i 18. na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje zdravstvo, kao i druge odnose od interesa za Republiku Srpsku. Takođe, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je i u članu 70. stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srpske, kojim je utvrđeno da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone.

Obrađivač ovog zakona je, u skladu sa članom 41. stav 1. tačka 5) Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14), naveo razloge za donošenje ovog zakona. Prema navodima obrađivača ovog zakona osnovni cilj donošenja ovog zakona je zaštita zdravlja stanovništva Republike Srpske od duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje, kao i podizanje svijesti o štetnosti pušenja.

Republički sekretarijat za zakonodavstvo uputio je obrađivaču sugestije koje su se odnosile na sistematiku završne odredbe u vezi sa vremenom prestanka važenja zakona i stupanja na snagu odredaba ovog zakona. Sugestije su upućene i u vezi sa preciziranjem ustavnog osnova za donošenje zakona. Obrađivaču je ukazano da je potrebno pribaviti mišljenja svih ministarstava i organizacija za koje je od interesa materija koja se uređuje ovim zakonom, shodno članu 17. stav 1. tačka 11. Poslovnika o radu Vlade Republike Srpske.

Obrađivač je sve upućene sugestije prihvatio i ugradio u tekst Zakona.

U skladu sa članom 36. stav 1. tačka 9) Poslovnika o radu Vlade Republike Srpske i Smjernicama za konsultacije u izradi propisa i drugih opštih akata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 86/22), obrađivač je u Obrazloženju Zakona naveo da je tekst Zakona bio objavljen na internet stranici Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite.

Budući da je predmetni Zakon usaglašen sa Ustavom, pravnim sistemom Republike Srpske i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, mišljenje Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo je da se Nacrt zakona o zaštiti zdravlja stanovništva od duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje može uputiti dalje na razmatranje.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju broj: 17.03-020-1849/25 od 10. juna 2025. godine, a nakon uvida u propise Evropske unije i analize Nacrta zakona o zaštiti zdravlja stanovništva od duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje, ustanovljeno je da postoje sekundarni obavezujući izvori prava EU koji su relevantni za predmet uređivanja dostavljenog nacrta. To su: Direktiva 2014/40/EU Evropskog parlamenta

i Savjeta od 3. aprila 2014. godine o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica o proizvodnji, predstavljanju i prodaji duvanskih i srodnih proizvoda i o stavljanju izvan snage Direktive 2001/37/EZ; Direktiva 2010/13/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 10. marta 2010. godine o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audio-vizualnih medijskih usluga (Direktiva o audio-vizualnim medijskim uslugama); Direktiva 2003/33/EZ o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica o oglašavanju i sponzorisanoj duvanskih proizvoda. Osim obavezujućih sekundarnih izvora prava korišćeni su i neobavezujući sekundarni izvori prava EU: Preporuka Savjeta od 3. decembra 2024. godine o životnoj sredini bez duhanskog dima i aerosola kojom se zamjenjuje Preporuka Savjeta 2009/C 296/02 i Preporuka Savjeta Evropske unije 2003/54/EZ od 2. decembra 2002. godine o prevenciji pušenja i inicijativama za poboljšanje kontrole duvana.

Uzevši u obzir sve prethodno navedeno, potvrđuje se ocjena naznačena u Izjavi o usklađenosti „djelimično usklađen“.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Očekuje se da će se donošenjem ovog zakona, koji doprinosi unapređenju zdravlja stanovništva u Republici Srpskoj, kroz zaštitu zdravlja stanovništva od duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje obezbijediti podizanje svijesti i promjene ponašanja i praksi u vezi sa štetnošću pušenja. Pravo svakog građanina jeste da bude informisan o zdravstvenim posljedicama pušenja i izlaganja duvanskom dimu u svojoj okolini. Takođe, pravo svakog građanina je da živi i radi u okolini bez duvanskog dima. Odgovornost zakonodavca je da zaštiti zdravlje stanovništva i preduzme sve zakonske, administrativne i izvršne mjere kako bi se eliminisalo štetno djelovanje po zdravlje svih oblika izloženosti duvanskom i ostalom proizvodu za pušenje. Shodno navedenom, ovaj zakon se predlaže u skladu sa sljedećim:

- prirodno pravo svakog građanina u Republici Srpskoj na čist vazduh jer svi, a posebno djeca i mladi, imaju pravo da se zaštite od uticaja posrednog udisanja duvanskog dima,
- potreba zaštite životne sredine i prava građana na zdravu životnu sredinu,
- opredjeljenje nadležnih organa i institucija u Republici Srpskoj da se kroz multisektorsku saradnju utvrde mjere radi promovisanja i podrške prestanku pušenja, kao i smanjenju potrošnje duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje,
- sprovođenje mjera usmjerenih na smanjenje ponude duvana i potražnje za duvanom putem informisanja, edukacije i jačanja javne svijesti o štetnosti duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje,
- opredijeljenosti institucija i ustanova u Republici Srpskoj da se odnosi sa duvanskom industrijom regulišu na transparentan način radi zaštite zdravlja stanovništva u Republici Srpskoj.

Ovaj zakon se donosi i u skladu sa Politikom unapređenja zdravlja stanovništva Republike Srpske do 2020. godine, usvojenom Odlukom Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 92/12) i Akcionim planom za prevenciju i kontrolu nezaraznih bolesti u Republici Srpskoj za period od 2019. do 2026. godine (usvojen 19. decembra 2018. godine na 210. sjednici Vlade Republike Srpske). Politika unapređenja zdravlja stanovništva Republike Srpske do 2020. godine u svom prioritarnom pravcu unapređenja kontrole zaraznih i nezaraznih bolesti i zdravstvene bezbjednosti navodi da će se intenzivirati aktivnosti na ovom polju, između ostalog, sprovođenjem Političke deklaracije, sa sastanka na visokom nivou Skupštine Ujedinjenih nacija, o prevenciji i kontroli nezaraznih bolesti, Globalne strategije o djeteri, fizičkoj aktivnosti i zdravlju, Globalne strategije za redukciju štetne upotrebe alkohola i Evropske strategije za prevenciju i kontrolu nezaraznih bolesti, kao i promovisanja zdravih izbora kroz formulaciju i dizajn produkata, regulisanje marketinga, akciza i poreza i edukaciju potrošača.

U okviru saradnje sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom, Republika Srpska je kroz sprovođenje prioritnog pravca Politike koji se odnosi na kontrolu zaraznih i nezaraznih bolesti i unapređenje zdravstvene bezbjednosti, prihvatila i intenziviranje aktivnosti na sprovođenju Okvirne konvencije SZO. Jedna od aktivnosti preporučenih u Akcionom planu za prevenciju i kontrolu nezaraznih bolesti u Republici Srpskoj za period od 2019. do 2026. godine je: „osnažiti primjenu Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana (WHO FCTC) u Republici Srpskoj“. Zakon se donosi i u skladu sa Okvirnom konvencijom o kontroli duvana Svjetske zdravstvene organizacije, koja je ratifikovana 2009. godine, Odlukom o ratifikaciji Okvirne konvencije o kontroli duhana („Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori“, broj 4/09).

Očekuje se da će se donošenjem zakona unaprijediti zdravlje stanovništva u Republici, time će se omogućiti i zaštita zdravlja stanovništva od duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje licima koja ne koriste duvan i duvanske proizvode, kao i licima koja ih koriste, a pružiće im se i podrška da prestanu sa pušenjem duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje.

V OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. ovog zakona uređuje se predmet Zakona.

Članom 2. ovog zakona definišu se pojmovi koji se koriste u ovom zakonu.

Članom 3. ovog zakona navodi se obaveza donošenja planskog dokumenta u oblasti zaštite zdravlja stanovništva od duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje, te načini imenovanja, sastav i zadaci Komisije za kontrolu duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje.

Članom 4. ovog zakona definišu se proizvođač i uvoznik duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje.

Odredbama čl. 5. do 7. ovog zakona zabranjuje se pušenje duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje na javnim mjestima, obezbjeđuje sprovođenje zabrane pušenja, te se navode izuzeci od zabrane pušenja u zatvorenim javnim prostorima.

Odredbama čl. 8. do 14. ovog zakona propisuje se laboratorijsko ispitivanje proizvoda za pušenje i izvještavanje Komisije o duvanskim i ostalim proizvodima za pušenje, elektronskoj cigareti, novim i biljnim proizvodima za pušenje.

Odredbama čl. 15. do 17. ovog zakona definiše se način označavanja i pakovanja duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje.

Odredbama čl. 18. i 19. ovog zakona propisuju se mjere koje se odnose na zabranu reklamiranja, promocije i sponzorisanja duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje.

Odredbama čl. 20. do 22. ovog zakona navode se ograničenja prodaje duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje.

Odredbama čl. 23. do 25. ovog zakona definišu se mjere u vezi sa edukacijom i obavještavanjem koje se odnosi na prevenciju upotrebe duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje i odnos Vlade Republike Srpske i ostalih organa državne uprave, sa jedne strane, i industrije duvana, s druge strane.

Odredbama čl. 26. do 29. ovog zakona definiše se nadzor nad ovim zakonom.

Odredbama čl. 30. do 32. ovog zakona propisuju se kaznene odredbe koje se odnose na nepoštivanje Zakona.

Odredbama čl. 33. do 36. ovog zakona navode se prelazne i završne odredbe Zakona.

VI PROCJENA UTICAJA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA NA UVOĐENJE NOVIH, IZMJENU ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

Uvidom u Nacrt zakona o zaštiti zdravlja stanovništva od duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje i Obrazac 1. procjene uticaja zakona, Ministarstvo privrede i preduzetništva u

Mišljenju broj: 18.06-322-146/25 od 6. juna 2025. godine konstatuje da je obrađivač sproveo sljedeće metodološke korake procjene uticaja propisa:

Nacrt zakona planiran je Programom rada Vlade Republike Srpske za 2025. godinu i Programom rada Narodne skupštine Republike Srpske za 2025. godinu. Nacrt zakona je u skladu sa Ciljevima održivog razvoja, odnosno sa Ciljem 3 – Dobro zdravlje. Nacrt zakona donosen je u skladu sa Politikom unapređenja zdravlja stanovništva Republike Srpske do 2020. godine, Akcionim planom za prevenciju i kontrolu nezaraznih bolesti u Republici Srpskoj za period od 2019. do 2026. godine, te Okvirnom konvencijom o kontroli duvana Svjetske zdravstvene organizacije, koja je ratifikovana 2009. godine.

U vezi s problemom koji se želi riješiti, obrađivač navodi da je pravo svakog građanina da bude informisan o zdravstvenim posljedicama pušenja i izlaganja duvanskom dimu u svojoj okolini, te da živi i radi u okolini bez duvanskog dima. Obrađivač navodi da će Nacrt zakona doprinijeti unapređenju zdravlja, te podizanju svijesti stanovništva u vezi sa štetnošću pušenja. Shodno navedenom, ovim Nacrt zakona pokazana je i opredijeljenost institucija i ustanova u Republici Srpskoj da se odnosi sa duvanskom industrijom regulišu na transparentan način u cilju zaštite zdravlja stanovništva u Republici Srpskoj.

Obrađivač navodi da je opšti cilj donošenja Nacrta zakona unapređenje zdravlja stanovništva u Republici Srpskoj. Posebni ciljevi su:

- Smanjiti broj aktivnih i pasivnih pušača kroz propisivanje odgovarajućih mjera za zabranu i ograničenje upotrebe duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje;
- Osigurati preventivnu zaštitu stanovništva od duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje kroz sprovođenje mjera prevencije i aktivnosti u vaspitno-obrazovnim ustanovama, te kroz jačanje javne svijesti i bolje informisanje;
- Posebna zaštita maloljetnih lica i djece od duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje.

Kod utvrđivanja opcija za postizanje ciljeva, utvrđeno je da je regulatorna promjena najbolja opcija za postizanje definisanih ciljeva.

U vezi sa uticajem na javne budžete, obrađivač navodi da se ne očekuju povećani troškovi za organe vlasti koji će biti nadležni za sprovođenje ovog nacrta budući da će nadležnost za kontrolu sprovođenja Nacrta zakona biti povjerena postojećim inspekcijskim organima, bez osnivanja novih. Međutim, obrađivač ističe da se Nacrtom zakona predviđa osnivanje Komisije za kontrolu duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje, te da je za osiguranje isplate naknade za rad članovima Komisije potrebno obezbijediti dodatna sredstva u budžetu Republike Srpske. Prilikom sagledavanja dugoročnih efekata primjene ovog zakona, obrađivač navodi da se zbog očekivanog smanjenja broja pušača, može predvidjeti i smanjenja poreskih prihoda, posebno po osnovu akciza i PDV-a. S druge strane, Nacrt zakona može imati i pozitivne efekte na budžet, jer se zbog očekivanog smanjenja broja pušača, smanjuju troškovi koji bi se izdvajali za zdravstvenu zaštitu pušača, povećava se produktivnost radnika, a što u konačnici dovodi i do povećanja poreskih prihoda.

U vezi sa uticajem na poslovanje, obrađivač je naveo da se Nacrtom zakona uspostavljaju određene obaveze za poslovne subjekte, ali procjenjuje da će troškovi biti razumni i da neće predstavljati značajno opterećenje. Obrađivač ističe da Nacrt zakona neće imati nikakvih negativnih efekata na većinu poslovnih subjekata (uključujući mala i srednja preduzeća). Za najveći broj privrednih subjekata jedini izdatak će biti isticanje znaka zabrane pušenja, što neće predstavljati značajan trošak. Takođe, iskustva iz drugih zemalja i uporedne studije ukazuju na to da zabrana duvanskog dima u javnim prostorima nije imala negativne efekte po prihode i profitabilnost sektora ugostiteljstva. Kako bi se omogućilo građanima i poslovnim subjektima da se na pravi način upoznaju i prilagode odredbama Nacrta zakona, propisano je da se odredbe koje su u vezi sa zabranom pušenja na javnim mjestima počnu primjenjivati godinu dana od dana objavljivanja ovog zakona u „Službenom glasniku

Republike Srpske“. Obrađivač smatra da je na ovaj način ostavljen dovoljno dug period u kojem je moguće prilagoditi svoje poslovanje odredbama Nacrta zakona, a sve u cilju unapređenja zdravlja i kvaliteta života svih građana Republike Srpske. Odredbe Nacrta zakona usaglašene su sa relevantnim propisima Evropske unije, tako da proizvođači i trgovci duvanskim i ostalim proizvodima za pušenje neće imati posebne dodatne troškove, budući da će biti u obavezi da zahtjeve iz Zakona ispune svakako ako posluju na tržištu Evropske unije. Obrađivač posebno ističe da u ovom trenutku nije moguće sa sigurnošću utvrditi konkretan uticaj ovog nacrta zakona, već će ta mogućnost postojati tek u vremenu koje će uslijediti nakon početka primjene ovog zakona.

Nacrtom zakona nisu propisane formalnosti za građane i poslovni sektor.

U vezi sa socijalnim uticajem, obrađivač navodi da se u cilju zaštite stanovništva Republike Srpske, Nacrtom zakona na sveobuhvatan način uređuju mjere za zabranu i ograničenje upotrebe duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje. Poseban naglasak je stavljen na zaštitu maloljetnih lica. Nacrtom zakona se zabranjuje određene materije u proizvodnji duvana, duvanskih i ostalih proizvoda (vitamini, arome i drugi aditivi) čijom bi se primjenom stvarala slika da se radi o manje štetnom ili čak korisnom proizvodu. Obrađivač navodi da je prema važećim propisima pušenje bilo zabranjeno samo u određenim javnim prostorima. U zatvorenim prostorima su bile dozvoljene prostorije za pušenje, koje nisu bile jasno definisane, što je u praksi omogućavalo da se u ugostiteljskom objektu kao ne pušački prostor odredi daleko manji prostor od prostora za pušače i da se u njega ulazi kroz prostoriju za pušenje. Time su nepušači bez svoje volje, bili izloženi duvanskom dimu. Ovim nacrtom zakona zabranjeno je pušenje u svim zatvorenim javnim prostorima, čime se ostvaruje adekvatna zaštita nepušača od duvanskog dima. Indirektno se štiti i zdravlje pušača, jer se zabranom pušenja na do sada dozvoljenim mjestima, smanjuje mogućnost konzumacije duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje. Očekuje se da će se donošenjem ovog zakona, obezbijediti podizanje svijesti, te promjena ponašanja i loših navika. Nacrtom zakona dat je poseban značaj i mjerama prevencije, pa je predviđeno da se u okviru nastavnih planova i programa koje sprovode vaspitno-obrazovne ustanove uvrste teme iz oblasti prevencije upotrebe duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje, te da se na vidnom mjestu istaknu posteri ili drugi vizuelno informativno-edukativni materijali koji sadrže tekst ili slike koji ukazuju da je upotreba duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje, licima mlađim od 18 godina, zabranjena i štetna. Predavači, profesori i ostalo osoblje koje radi sa maloljetnicima, obavezni su da prijave kršenje odredbi Nacrta zakona koje su u vezi sa zabranom prodaje duvana, duvanskih proizvoda i ostalih proizvoda za pušenje licima mlađim od 18 godina.

U vezi sa uticajem na životnu sredinu, obrađivač navodi da Nacrt Zakona nema direktan uticaj na životnu sredinu, ali da se stupanjem na snagu ovog zakona očekuje smanjenje broja lica koja konzumiraju duvan, duvanske i ostale proizvode za pušenje, a što će doprinijeti smanjenju zagađenja i poboljšanju kvaliteta vazduha.

U pogledu ostalih metodoloških koraka procjene uticaja propisa, utvrđeno je da su u izradi Nacrta zakona sprovedene interresorne konsultacije, te da je Nacrt zakona javno dostupan na sajtu Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite. Sve opravdane primjedbe i sugestije su uvažene i ugrađene u tekst Nacrta zakona.

Kada je u pitanju praćenje sprovođenja propisa, obrađivač ističe da upravni nadzor nad sprovođenjem ovog Nacrta zakona vrši Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, a inspeksijski nadzor vrši Republička uprava za inspeksijske poslove i posebne organizacione jedinice za obavljanje inspeksijskih poslova u gradskoj, odnosno opštinskoj upravi jedinica lokalne samouprave putem tržišnog inspektora, zdravstvenog inspektora, saobraćajnog inspektora, prosvjetnog inspektora i inspektora rada. Komunalno-inspeksijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrši komunalna policija. Nadzor nad primjenom odredaba zabrane pušenja u prostorima vjerskog, političkog i građanskog okupljanja, dvoranama i

drugim prostorijama u kojima se vrše javna okupljanja, javne priredbe i drugi javni skupovi, kulturne i sportske manifestacije, takmičenja, rekreativne ili zabavne aktivnosti sprovode policijski službenici ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove. Obrađivač navodi da je praćenje primjene ovog nacrta zakona predviđeno i u okviru aktivnosti Komisije za kontrolu duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje u Republici Srpskoj. Naime, Komisija, između ostalog, obavlja i sljedeće aktivnosti: prati realizaciju planskih dokumenata; vrši analizu i objavu podataka u skladu sa ovim zakonom; u saradnji sa Institutom prati učestalost pušenja i priprema izvještaje o učestalosti pušenja i rezultatima promotivnih i preventivnih programa; podnosi godišnji izvještaj o radu za prošlu godinu Vladi Republike Srpske, te obavlja ostale poslove iz oblasti zaštite zdravlja stanovništva od duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje, u skladu sa ovim nacrtom zakona. Sugerije se obrađivaču da do izrade Prijedloga zakona postavi i precizira jasnije pokazatelje za praćenje i vrednovanje očekivanih rezultata primjene zakona.

Ministarstvo privrede i preduzetništva utvrdilo je da je obrađivač, prilikom sprovođenja procjene uticaja propisa, postupio u skladu sa Odlukom o procjeni uticaja propisa.

VII UČEŠĆE JAVNOSTI I KONSULTACIJE U IZRADI ZAKONA

Prilikom izrade ovog zakona ispunjeni su uslovi koji su propisani odredbama Smjernica za konsultacije u izradi propisa i drugih opštih akata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 86/22). Procjena je da je Zakon od interesa za javnost, te je tekst Zakona objavljen na internet stranici Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite radi dostavljanja primjedaba i sugestija.

Na objavljeni tekst nije bilo dostavljenih primjedaba i sugestija na tekst Zakona.

VIII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona potrebna su dodatna sredstva iz budžeta Republike Srpske koja se odnose na naknadu za rad članova Komisije za kontrolu duvana, duvanskih i ostalih proizvoda za pušenje, koju rješenjem, a na prijedlog Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite, imenuje Vlada Republike Srpske.